

SETKÁVÁNÍ

Brněnský evangelický měsíčník

2021 / 7

ÚVODNÍK

Vyklízeli jsme v posledních měsících byt po mém tátovi, dědovi, babičce. Věci nashromážděné skoro za jedno století a vláčené po různých adresách. Porcelán, dokumenty, šroubky, které se měly hodit, upomínky, fotky, programy z divadel a koncertů, kádrové materiály... Všechno to časem zmizí v kontejnerech. Co po nás zbude? Jen odpadky?

Můj táta má Alzheimerovu chorobu. Takže z jeho paměti se vytratily pravděpodobně všechny vzpomínky na to, kým byl, jaký byl, s kým byl. Ani chvíle se tedy nedají nasbírat?

Máme jen ty přítomné? Být teď a tady – naslouchat hudbě, vychutnat si sklenici vína, palačinku, člověka vedle mě? Vůbec by to nebylo málo. Vlastně naopak. – Snažit se nespěchat, nebýt hlavou v minulosti ani v budoucnosti.

Stejně se občas ptáme: Zůstane alespoň v druhých něco z toho, co jsme s nimi prožili? Když ne slova, alespoň pocit blízkosti v rozhovoru? To, že jsme s nimi chvíli pobyli?

Ježíš říkal: Ukládejte si poklady v nebi, kde je neničí mol a rez... (Mt 6,20) zloději nekradou, popeláři neodvážejí. Neboť, kde je tvůj poklad, tam bude i tvé srdce. (Mt 6,21) Asi to neznamená, že si máme nechávat připisovat dobré skutky na nějaký nebeský účet, ze kterého si to po smrti vybereme.

Myslím, že i Ježíš upozorňuje, že důležité je to, pro co bije naše srdce teď, co ho nyní rozechvívá; co necháme, aby určovalo, jak se světem pohybujeme.

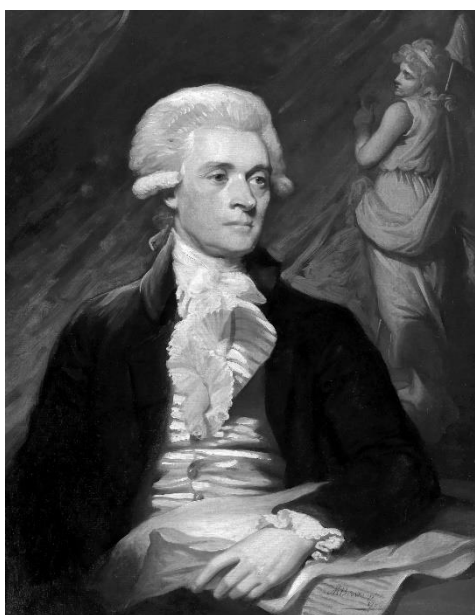
Přál bych Vám i sobě do léta co nejvíce chvil, ve kterých budeme, které prožijeme. A také chvil, kdy budeme vnímat, že s námi je Někdo, kdo ví i o tom, co nikdo neoceníl, co prostě jen uběhlo. Kdo ví o nás, kdo ví, co je s námi, kdo si nás bude víc než pamatovat, až budeme zapomenuti, zahrnuti hlínou.

Ondřej Macek, foto z víkendu na Blažkově Jiří Gruber

KALENDÁRIUM

4. červenec 1776

– vyhlášení Deklarace nezávislosti USA

„Pokládáme za samozřejmost, že všichni lidé jsou stvořeni sobě rovni, že je Stvořitel obdařil určitými nezcizitelnými právy, že mezi tato práva náleží život, svoboda a sledování osobního štěstí.“ Tato slova zazněla 4. července 1776. Čtrnáct a půl měsíce po krvavém střetnutí mezi britskými jednotkami a americkou milicí u Lexingtonu, kterým začala válka za nezávislost. A dva dny poté, co se zástupci třinácti amerických kolonií na kongresu ve Filadelfii usnesli, že je nutné jejich odtržení od mateřské země. Osady přijaly jméno Spojené státy americké, vyzbrojily své milice a pověřily jejich vedením George Washingtona. A pak „v hluboké víře v ochranu Boží prozřetelnosti“ očekávaly odpověď nejsilnější mocnosti světa.

Mimochodem, autorem Deklarace nezávislosti byl třiatřicetiletý Thomas Jefferson, budoucí třetí americký prezident. Zemřel přesně padesát let po podpisu Deklarace 4. července 1826.

z knihy Kalendárium Miroslavy Burešové, Praha 2011, vybral Jiří Gruber

BYLO

Pověření ke službě

V pondělí 31. května odpoledne se v Blahoslavově domě konalo pověření nově zvolených členů seniorátního výboru bratří Filipa Kellera a Martina Horáka a sestry Miroslavy Priknerové. Volby byly sice už v listopadu, ale původně plánovaný lednový termín musel být odložen. Nakonec jsme se setkali v komorním, ale povzbudivém počtu ve všední den. Po bohoslužbách pokračovala řádná schůze výboru. Pověření vykonal člen synodní rady bratr Pavel Pokorný, který byl týden před tím zvolen novým synodním seniorem. Po bohoslužbách navštívil naši poradu a hovořili jsme zejména o řadě personálních změn, které nás v Brněnském seniorátu čekají během prázdnin a na podzim.

Jiří Gruber, foto Ben Skála

Neděle Seslání Ducha svatého v Brně I

Dlouho jsme se ve sboru snažili, aby si z našich kostelů nikdo nic neodnesl. Tedy nic dalšího snad kromě evangelia a povzbuzení; především, aby si nikdo neodnesl nákazu novým koronavirem. Opatření uplynulých měsíců omezila společný zpěv, podání ruky, kontakt jako takový, proměnila naše setkávání. Vánoce i Velikonoce jsme i při bohoslužbách prožívali novým způsobem. Neděle Seslání Ducha svatého tak byla sváteční z mnoha důvodů. Je to neděle radosti, pestrosti, tvořivé svobody, naděje, že Duch svatý si hledá cesty a způsoby mezi námi. Narozeniny křesťanské církve se letos sešly s novým rozvolněním dosavadních opatření a taky bylo konečně otevřeno prakticky každému, kdo mohl přijít, zpívali jsme s varhanami i s kytarou a s dětmi, byla pokřtěna malá Evelínka a své svědectví víry nám pověděla Hanka z Chráněného bydlení Ovečka. Společně

jste slavili večeri Páně. Drobné i větší služby jednotlivců, vzácná setkání, pestrost shromáždění, to všechno napovídalo, že nás spojují nejen viry, ale taky víra, že něco visí ve vzduchu... a nejsou to jen barevné balonky u kostelních lavic (upomínající na plameny Ducha svatého), které jsme si tentokrát odnesli.

Jana Hofmanová

Sborový Blažkov 4.-6.6.2021

Je skoro tradicí, že začátkem června jezdí náš sbor Brno I na víkendový pobyt do střediska Blažkov. Je tu možné vést delší rozhovory s lidmi ze sboru, než dovoluje krátké nedělní setkání po bohoslužbách. Také se můžeme lépe poznat, probrat vážná témata jak církevní, tak světská. Protože v letošním roce končí povolání k pastýřské službě oběma našim současným farářům a od září na jejich místo nastupují bratr Ondřej Macek a sestra Iva Květonová, rozhodli jsme se naše nové faráře blíže poznat právě zde. Oba pozvání přijali a udělali si na nás v sobotu čas.

Ovšem kdo mohl, tak přijel již v pátek. Ostatně večery v jídelně doslova svádějí ke společným rozhovorům, diskusím a také hrám. Bylo nás včetně dětí asi 30. Po společné večeři v tradičním stylu „každý z vlastních zásob buřtů“ šly unavené děti spát a pan farář Jiří Gruber měl pro dospělé pásmo fotografií a povídání o kostelech míru a milosti ve Slezsku (dnes v Polsku). Kostely míru byly postaveny v 17. století na území ovládaném Habsburky v rámci dohod o vestfálském míru (Jawor 1655, Svídnice 1657) na základě švédských požadavků. Jako stavební materiál však bylo možno použít jen dřevo, hlínu, písek a slámu. Přesto dodnes stojí a konají se tu evangelické bohoslužby. Druhá skupina šesti kostelů byla postavena v roce 1707 na základě smlouvy v Altrastātu (např. Jelení Hora, Těšín atd.)

Pro nás, co znají jen prosté evangelické kostely, to bylo velké překvapení. Barokní evangelický kostel! Pokračovali jsme večerem v družných rozhovorech, dozvídali se novinky, předávali se zkušenosti mladých, starých i těch prostředních. A ti nejvytrvalejší končili až nad ránem.

Snídaně v 8 hodin ráno nám dodala sil a tak jsme se pustili do tradiční – jak jinak – práce pro tábor. Kvůli kůrovcové kalamitě je dříve lesem skrytý tábor na holině. Na jaře brigádníci na našich pozemcích vysadili smíšenou lesní školku a nové stromky bylo potřeba řádně zalít a obežnout. Tradičně se také dělalo dřevo. Děti si hrály, někdo pomáhal v kuchyni, někdo si házel létajícím talířem. Prostě Blažkov! Na práci už nás bylo více, protože během dopoledne přijížděli další lidé, kteří se těšili na seznámení s našimi novými faráři.

K obědu v poledne přijeli i tolik očekávaní hosté – sestra farářka Iva Květonová a bratr farář Ondřej Macek se svojí manželkou Alžbětou a synem. Společný program začínal až o půl druhé, a tak čas po obědě naplnily vzájemné rozhovory v menších skupinkách. Dozvěděli jsme se také zajímavosti z historie Blažkova, protože na sobotu přijel i bratr Jarek Černý, který na Blažkov jezdil v době, kdy většina z nás ještě nebyla na světě. Ve stanovený čas začali naši noví faráři s programem pro děti. Byl to soubor povídání a her. Podle ohlasů byl velmi vydařený. A už jsme se zapojili i my dospělí. Náhodným losem jsme se rozdělili do skupin a bratr farář Macek vybral k biblickému programu podobenství o nepoctivém správci. Postupně kladl ve svém výkladu otázky k zamyšlení a každá skupina pak po krátké diskusi oznámila svůj názor. Podle toho se dále vyvíjela přednáška a bylo to velmi podnětné a zajímavé. Také proběhlo krátké seznámení formou získávání podpisů do tabulky s políčky s textem například “znáš někoho, kdo umí řídit loď?”, nebo hrou, kde si každý napsal na papír své tři charakteristické rysy a po veselé koulovačce jsme se navzájem hledali podle popisu na získané papírové kouli. K další aktivitě byly přizvány i děti a opět po skupinách jsme odpovídali na kvízové otázky z oblastí historie Blažkova, sborů Brno I a Nosislavi, také z osobních životů našich nových farářů. Každá skupina nakonec získala hodnotné dary.

Tak to odpoledne rychle uteklo a byl čas na večeři. Bohužel už nezbyl čas na večerní besedu, nabitý nedělní program donutil bratra Ondřeje Macka a sestru Ivu Květonovou k odjezdu. Nicméně bratr farář Jiří Gruber měl přednášku o synodu a vůbec o organizační struktuře a rozhodování ČCE, takže večer se opět nesl v duchu rozhovoru a diskuse.

V neděli dopoledne nám slovem posloužil bratr Petr Loukota. Bohoslužby i kázání byly velmi pěkné a povzbudivé. Poté jsme si navzájem rozdělili úkoly a provedli celkový úklid tábora.

Musím zde poděkovat za perfektní kuchařskou službu bratru Marku Balášovi, hostil nás skvěle. A že neměl lehkou úlohu - v pátek nás bylo asi 30, v sobotu více než 50 a v neděli asi 20. No a pak počítejte porce!

Jiří Popelář

35. synod ČCE, 3. zasedání, 21. května 2021

Vybraná usnesení

Evangelický zpěvník

Evangelický zpěvník, který vyjde na konci roku 2021, byl slavnostně schválen synodem, s výhradou, že část doprovodných textů bude ještě upravena a dopracována. Zpěvník se tiskne v České republice, vyjde v nakladatelství Kalich a bude k dispozici i v mobilní aplikaci. Vyjdou i varhanní a kytarové doprovodníky. Zpěvník si lze do poloviny června výhodně objednat jen za 490 Kč.

ŘÁDY

Zjednodušení povolávání kazatelů – volba na dobu až 10 let

Byla zrušena řada opatření a omezení pro volbu kazatelů. Nyní mohou být sborem vždy povoláni na dobu až 10 let, bez ohledu na dobu působení ve sboru či důchodový věk kazatele. Důležité rozhodnutí je na moudrosti a odpovědnosti staršovstva.

Úprava řádu pastýřské péče

Do řádu pastýřské péče se dostala řada dílčích opatření, která vycházejí z novodobé zkušenosti se závažnými, zejména sexuálními delikty v církvích. Tyto činy nyní např. nejsou promlčitelné a na pastýřskou radu se může obrátit i ten, kdo je obětí takového jednání, bez ohledu na svou církevní příslušnost. Závažné situace mohou vznikat – cílem je, aby byla církev připravena je řešit.

Regionální sbor – nový pilotní projekt

Synod schválil možnost vzniku tzv. regionálních sborů. Regionální sbor je oblast, která nemá přirozené centrum, ale kde církev přesto působí. Vzniká sloučením cca 3-6 sborů. Sbor řídí regionální staršovstvo, které je jmenováno seniorátním výborem. Regionální sbor může mít i více kazatelů, kteří se dělí o práci ve sboru. Nový typ sboru bude nyní vyzkoušen v praxi.

FINANCE

Odvody sborů na kazatelskou službu církve, tj. Personální fond

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
základní odvod (v tisících Kč)	200	245	290	340	390	438
pevná část	175	210	245			
solidární část, podle síly sboru	25	35	45			

Změna plánu pro pražské evangelické školy

Synod odsouhlasil změnu projektu Bratrské školy a Evangelické akademie. Obě školy budou nově sídlit v jedné budově na Praze 7 (namísto původního plánu mít budovy dvě). Synod odsouhlasil půjčku 50 milionů Kč pro dostavbu budovy, která bude postupně splácena ze školného.

Investice do Horského domova Herlíkovice

Byl schválen plán financování HD Herlíkovice. Provoz je dlouhodobě podfinancovaný a ztrátový. Synod rozhodl, že církev investuje během tří let 17,5 milionu Kč, aby se zvýšila kapacita HD a aby se středisko stalo dlouhodobě soběstačným.

VOLBY

Nová synodní rada

Synodním seniorem bude od listopadu 2021 Pavel Pokorný, synodním kurátorem Jiří Schneider. Prvním a druhým náměstkem synodního seniora se stanou Ondřej Titěra a Roman Mazur, náměstkyněmi synodního kurátora budou Simona Kopecká a Jana Šarounová.

Synod zvolil církevní pastýřskou radu

Do církevní pastýřské rady, která je odvolacím orgánem oblastních pastýřských rad, byli zvoleni Jan Balcar, Věra Červinková, Ivan Ryšavý, Naděje Čejková a jako právník Daniel Bartoň.

Studentskou farářkou je Jana Hofmanová

Synod zvolil farářku Janu Hofmanovou studentskou farářkou na Evangelické teologické fakultě UK.

Převzato z výběru z usnesení připraveného pro sbory brněnského seniorátu.

připravil Jiří Bureš, foto ze zasedání Jiří Gruber

POSELSTVÍ SYNODU

Milí spoluobčané, přátelé, bratři a sestry,
zdravíme vás v době, kdy se vyrovnáváme s důsledky pandemie Covidu19, především v oblasti duchovní, psychické, sociální a ekonomické.

Děkujeme všem, kdo v těžké době aktivně hledali způsob, jak být v kontaktu s lidmi, jak posilovat naději, jak předávat evangelium. Vážíme si všech nových cest, které jste našli.

Jsme rádi, že v naší zemi pandemie slábne. Velmi záleží na tom, jak se z ní poučíme, jak se s jejími důsledky vyrovnáme a jakou společnost po překonání těžkého období utvoříme.

Věříme, že jsme všichni zváni k životu v pravdě a solidaritě, voláni k péči o stvoření a dobro lidí kolem nás, zvláště těch, kteří jsou v jakékoli nouzi. Takto spolu chceme žít v naší zemi, v Evropě i na celé planetě.

Zneklidňuje nás, že právě v čase, kdy jsme krizí pandemie oslabeni, se objevují lhostejnost, nesnášenlivost a zneužívání moci.

Proto každý sám za sebe, a přesto jako ti, kterým Bůh dal život, společně

usilujme o důvěru a vzájemný respekt

napravujme nerovnosti, které mezi námi panují – mezi ženami a muži, mezi bohatými a chudými, mezi většinou a menšinami

pečujme o stvoření, které svým způsobem života ohrožujeme

stávejme se pravdivými a poctivými vzory svým dětem a vnoučatům

nebojme se přiznat chybu či vinu

odmítejme vše, co podporuje cynismus a hrubost

Prosíme, aby nám Bůh žehnal v úsilí žít spolu v pravdě a solidaritě v naší zemi i na celém světě.

Boží pokoj ať zůstává se všemi námi.

DVANÁCT PROROKŮ

Abakuk

Judský prorok a snad jeden z chrámových zpěváků (Ab 3,9). Mnoho jiného o něm nevíme. Žil v rozvířeném politickém dění. Ze všech stran hrozily velké říše (Asyr, Babylon, Egypt). Žil v době, která byla ohraňována pro Izrael dvojím zajetím (Syřani 722 a babylonské zajetí 586). Abakuk působil nejspíše kolem r. 600 př.Kr. Oproti vzepětí za krále Joziáše (zahynul v Meggido 609) došlo v prorokově současnosti k náboženskému úpadku. Abakuk žil v Jeruzalémě. Jeho bédování má blízko k žalmům. I když je to těžké, z proroctví samého je jasné, že chrám ještě stojí a bohoslužby jsou konány za doprovodu hudebních nástrojů a se zpěvními vložkami.

Vypadá to tak, že kniha je rozložena v chrámové liturgii. Začíná nářkem nad Boží lhostejností. Bůh odpovídá na tyto námitky tím, že povolá Kaldejské k potrestání utiskujících. Těm však jejich násilí a moc stoupne do hlavy, takže i oni budou potrestáni. Prorok namítá Bohu, že dal Kaldejským, bezbožníkům, páchat násilí nad spravedlivými. Bůh prohlašuje, že spravedlivý bude živ z víry. Ve víře bude věrný i v těch nejhorších a nejzáhadnějších dobách. Násilí se zničí samo, protože v sobě má zrno záhuby. V dalším kroku prorok vykřikuje pětkrát běda: nad pýchou, hrabivostí, vyděračnými stavebními podniky, smyslností a modlářstvím. Poté tu má místo modlitba, aby Bůh ve svém hněvu nezapomněl na milosrdenství. Závěrečný oddíl je píseň sboru, vyjadřující důvěřivé spoléhání na Boha. Kniha proroka Abakuka jako celek má blízko ke knize Job. Řeší otázku, jak Boží spravedlnost může připustit zlo.

Nejznámější citát z tohoto proroka: „Spravedlivý bude žít pro svou věrnost (2,4b). Napadne nás, jak veliký byl úkol pro Izrael, když byl v sevření mezi ostatními národy, a především na křižovatce mezi orientálními despociemi. Ať udělali cokoli, nijak se jejich postavení nezměnilo. A jak vidíme, jejich poselství se udrželo dodnes. Nemohli vyhrát, ale mohli si udržet víru. Víra odkazuje k životu. Osud představuje nehybný zmar. Prorokovi jeho otázky přicházejí na pomoc, a otázka, jestli se dáme vést osudem nebo vírou, je životodárná. Život, život z víry, se dívá kupředu, do Božího panování. Je to otázka po budoucnosti. Budoucnost je vždy před

námi. A my, když se ptáme, co přijde, vidíme, že věrnost je naší kotvou. V bezpečném, protože Božím přístavu.

Jiří Šimsa

Z EKUMENICKÉ POUTI 2020

Klobouky

Na místě, o jehož dávném osídlení oblasti svědčí paleolitické i neolitické nálezy, pohřebiště z doby bronzové a mnoho nálezů z dob římské a poté velkomoravské říše, ležela od raného středověku osada, jejíž věhlas je spojen se jménem **Lva z Klobouk** (1150?-1230?). Šlo o zcela výjimečnou osobnost ve službách českého knížete (a později moravského markraběte) Vladislava Jindřicha (1160?-1222). Moc a vliv Lva z Klobouk dokládá mnoho listin z počátku 13. století, ale je přitom velmi obtížné dobrat se bezpečných dat o jeho životě; také jeho rodové sídlo v samotných Kloboukách nebylo zatím archeologicky doloženo. Není proto zřejmé, zda má být hledáno na návrší v oblasti dnešního kostela, anebo na náměstí, v areálu dnešního zámku. Je však zřejmé, že kromě dvorce v Kloboukách patřily tomuto muži, který zastával úřad brněnského komořího a sudího, desítky osad a nemovitostí na Brněnsku.

Lev celý život budoval moc i majetek tak, aby jej mohl předat svým následovníkům včetně symbolické rodové nekropole. Jeho zeměpán Vladislav Jindřich založil k tomu účelu klášter na Velehradě, Lev z Klobouk **premonstrátský klášter v Zábrdovicích**. Po Vilémovi z Pulína, který založil klášter premonstrátek *Rosa Coeli* v Dolních Kounicích, se tak Lev z Klobouk stal druhým šlechtickým zakladatelem kláštera na Moravě. Základem zábrdovického kláštera se patrně r. 1209 stal statek, na němž Lev pobýval v době, kdy zastával brněnské úřady, a poté kostel sv. Kunhuty. Na konsekraci tohoto chrámu dorazily 15. 5. 1211 přední politické osobnosti střední Evropy a je zřejmé, že rodové sídlo pána z Klobouk se tehdy jevilo dost honosné na to, aby tam byl ochoten od 14. 5. pobývat a nocovat český král. Přemysla Otakara I. hostil Lev spolu s dcerou uherského krále Ondřeje II., budoucí svatou Alžbětou Durynskou, aby se na druhý den zúčastnili svěcení kostela sv. Kunhuty v Zábrdovicích, jemuž byli přítomni olomoucký biskup Robert, pražský biskup Daniel a hnězdenský arcibiskup Jindřich. Založit rodovou linii se však Lvovi nepodařilo, přestože byl dvakrát ženatý. Když se stalo zřejmým, že zemře bez dědice, stal se sám premonstrátem a daroval klášteru i zbytek svých majetků, včetně sídla v Kloboukách.

Fakt, že rodová linie pánů z Klobouk byla přerušena, slibný vývoj Klobouk zpomalila – městečkem se Klobouky staly až roku 1298. Jako celá Morava

se v 16. století staly městem luterským, i když poměrně pozdě – souvislá řada evangelických farářů v **kostele sv. Vavřince** v Kloboukách začíná roku 1568. Přímo ve městě nepůsobil ani sbor Jednoty bratrské, i když jich byla celá řada v bezprostředním okolí, a neusazovali se zde také židé (přicházejí až v průběhu 19. století). Městu zato věnoval pozornost **Jan Sarkander** (1576-1620) v letech 1606-1607, kdy byl ženat s evangeličkou Janou Plachetskou (+1607), a investoval do několika zdejších nemovitostí pro zajištění vlastní rodiny.

Městečko velmi utrpělo třicetiletou válkou – od bělohorské porážky povstání nebyla zdejší fara obsazena. Místo původního kostela sv. Vavřince, který byl zřejmě založen už ve 12. století a zchátral v důsledku nedostatečné údržby a válečných událostí v době od konce 16. století do poloviny 17. století, dal roku 1655 **Godefried Olenius** (1613?-1682), opat zábrdovického kláštera jako majitel panství, postavit současný barokní kostel a obsadil po desítkách let konečně městskou faru. O architektonickém vztahu nového kostela k předpokládané dřívější stavbě není nic známo, neboť chybí stavební průzkum.

Poněkud nečekaný byl vývoj kostelního interiéru po druhé světové válce, neboť v Kloboukách se překvapivě v 50. a 60. letech, kdy zde byl farářem Mons. **Ladislav Simajchl** (1922-2010) dařilo realizovat kroky, které v jiných farnostech nebyly tou dobou možné. V r. 1948 byly opraveny varhany, r. 1955 probíhala oprava omítky kostela a zcela nově byla upravena většina stěn lodi, včetně vítězného oblouku, jehož fresku

Ukřižování navrhl **Ludvík Kolek**, tehdy absolvent Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity, a realizoval ji s pomocí **Jana Floriana** (1921-2007), syna katolického vydavatele Josefa Floriana (1873-1941) ze Staré Říše. Nová křížová cesta byla posvěcena r. 1956 P. Škrdlíkem, představeným minoritů v Brně. Z let 1460-70 pochází gotická socha sv. Alžběty, původně darovaná paní Veronikou Špačkovou pro kapli. Roku 1959 byla opravena místním kamenickým družstvem pískovcová dlažba v kostelní předsíni. V r. 1963 byly rámy křížové cesty doplněny zlacenými řezbami z Hustopečí. Roku 1964 došlo k výměně oltářů – starý kloboucký oltář byl přemístěn do Krumvíře, protože tamní oltář shořel. Byl zavěšen obraz sv. Vavřince, okolo něj byla zavěšena raně barokní řezba, získaná r. 1957 ze zámku v Kunštátu, odkud pocházejí i vyřezávané kartuše na místě bočních oltářů. Plastika křtu Páně je ze strženého kostela sv. Václava v Hustopečích.

Roku 1669 jako nová dominanta města přibyla z iniciativy kláštera také **kaple sv. Barbory** a vznikla tak neobyčejně působivá kaskáda sakrálních staveb na návrší nad náměstím, tvořená katolickou farou, kostelem a kaplí – jsou navzájem propojeny efektním schodištěm. Roku 1784 byla kaple zrušena v důsledku josefínských reforem, v jejichž důsledku **zanikl i samotný zábrdovický klášter** jako její vlastník a stavebník. Přestože o její získání usiloval v té době sbor evangelické reformované církve, byla žádost zamítnuta a kaple byla proměněna na sýpku, čímž byl interiér zničen. Teprve v letech 1851-1858, po dostavění nové sýpky, došlo k základní rekonstrukci interiéru, i když v nedostatečné kvalitě, a z téže doby (1854)

pochází oltářní obraz sv. Cyrila a Metoděje. R. 1924 byla už nutná nová generální rekonstrukce, další pak v 50. letech, protože kaple byla poškozena bombardováním. Na její rekonstrukci se tehdy podílel Otto Maria Stritzko (1908-1986), švagr Jana Floriana, který pracoval ve stejné době na klobouckém kostele, a tchán Ivana Martina Jirouse (1944-2011). Poslední velkou úpravou byla oprava klenby v letech 1974-75.

Jestliže bylo řečeno, že se Klobouky staly luterským městem později než například Hustopeče, musí být na druhé straně zmíněno, že zdejší reformace byla hlubší a trvalejší; držela se spíše kalvínských než luterských idejí. Nápadná péče opata Olenia o katolické sakrální stavby v době pobělohorské, která Klobouky postavila do zcela jiné situace, než byla na jiných panstvích jižní Moravy, kde se po dlouhou dobu bohoslužby prakticky nekonaly a kostely chátraly, patrně souvisela s povědomím o tom, jak pevně zakořeněné je reformační cítění. Po celé 18. století probíhaly na Kloboucku procesy s kazateli skryté evangelické církve a s jejími příslušníky. Mimořádný politický význam mělo například vyšetřování v Kloboukách r. 1754, iniciované farářem Tichanem. Byly při něm vyneseny drakonické fyzické tresty ohrožující na životě, ale protože farář ve svém fanatismu obvinil i správce statku Trauera z nedůsledného boje proti kacířství, bránil se správce argumentem, že farář perzekucí věřících odvádí pozornost od tristního stavu celé farnosti, a dosáhl odvolání faráře a propuštění některých uvězněných.

Skrytá církev na Kloboucku existovala díky spolupráci s kalvínskými sbory v Uhrách a byla také informována o existenci tolerančního patentu od okamžiku jeho vydání 13. 10. 1781, přestože záměrem vrchnosti bylo jej nepublikovat. Již 9. 11. 1781 postoupila vídeňská dvorská kancelář zemskému guberniu společnou žádost některých obcí, mezi nimi Nosislavi a Klobouk, o zřízení sboru reformované církve. V Kloboukách podalo tuto přihlášku 480 osob (98 rodin), tedy asi třetina obyvatel, ale zábrdovický klášter jako lenní vlastník se k otázce odmítl vyjádřit, jistě i proto, že v té době byl více zaměstnán jiným dopadem josefínských reforem – hrozbou svého zrušení. Byrokratické průtahy umožnily **sbor reformované církve vytvořit až v říjnu 1782**, kdy se klobouckým pastorem stal **Pavel Šlachta** (1743-1813), jehož zcela mimořádnou výhodou bylo, že uměl česky, protože pocházel z řad příslušníků tajné církve, kteří v době perzekuce emigrovali do Uher. Protože nebyl schválen převod kaple sv. Barbory r. 1784 na evangelický sbor, byla pro novou modlitebnu zakoupena r. 1786 panská bednárna a postupně přestavěna pro bohoslužebné účely. Roku 1861, když to nové rakouské předpisy konečně umožnily, byly zakoupeny zvony a vznikla vysoká zvonice, než byl r. 1883 na místě původní modlitebny a věže vybudován současný **evangelický kostel a fara**.

Farářem evangelického sboru byl v letech 1877-1922 dr. **Ferdinand Císař** (1850-1932), moravský superintendant reformované církve, vrstevník Tomáše Masaryka a osobnost s ním dobře srovnatelná jak vzděláním, tak i mezinárodními kontakty. Je velmi pravděpodobné, že to byl právě on, kdo v duchovní rovině pomohl katolíkově Masarykovi chápat unitářku Charlottu Garrigue, a v každém případě to byl on, kdo Masaryka přivedl (už po sňatku a spolu s ní) do evangelické reformované církve.

Masaryk celá 70. léta 19. století zajížděl na prázdniny do Klobouk, kde od r. 1871 jeho otec na zámku pracoval, a udržoval mimořádně intenzivní kontakty s dcerou svého profesora bohemistiky **Zdenkou Šemberovou** (1841-1912). Napsal jí 130 obšírných dopisů, z nichž mnoho je datovaných právě na klobouckém zámku. Tehdy se ještě Masaryk jednoznačně cítil katolíkem, i když si pochopitelně všímal sociologických aspektů konfesního soužití, a byl si dobře vědom sporů, které se relativně nedávno vyostřily stavbou evangelické zvonice. Masaryk o tom píše Zdence Šemberové 21. července 1875: „...Popíšu Vám raději bydlo své - abyste poněkud znali žití zdejší. Městys Klobouky, založený snad už v desátém století, leží v nemalé kotlině, vytvořené nevysokými, lesem a vinohrady porostlými kopci; k severu jest ves chráněna, jsouc zatarasena pohořím písečnatým, k jihu jest otevřena; tím snad možno si vysvětliti příjemné podnebí a zdravý vzduch... Já bývám v zámku... prohlížím oknem v pěknou zahradu a právě teď na strom; lípu, obrostlou věčně zeleným břečtanem; přes můstek dostanu se k faře katolické, nad níž se na kopečku vypíná kostelíček, a výše, na temeni téhož kopečka, stojí kaplička svaté Barborky; a tam stanu skoro každý večer a zírám podepřen o stoleté lípy obklopující chrám Páně až k Buchlovu, Velehradu a vůbec až ku Karpatám. Jest hodina osmá; napřed bijí hodiny naše – a pak na druhém konci městečka protestantské věže. Dříve prý bily helvítské spíše, ale pan děkan nařídil, aby hodinář toho dbal, aby ty naše vždycky dříve bily, protože nám patří přednost. Právil jsem, že je hodina osmá, není pravda? A nesmím tedy myšlenky vypustiti o tom, jak v jednom a tomže místě lidé, protože se Bohu jinak klaní, se nenávidí, se pronásledují. Zazvoní klekání... Svatý klid se rozhostil.... Ubytoval se taky v hrudi lidské?"

Dva roky po napsání těchto řádků se Tomáš Masaryk seznámil za svých studií v Německu s **Charlottou Garrigue** (1850-1923) a r. 1878 s ní v New Yorku uzavřel civilní sňatek. Na bohoslužby Ferdinanda Císaře do evangelického kostela v Kloboukách začal s Charlottou chodit vzápětí po svatbě. Roku 1880 přerušil své vztahy se Zdenkou Šemberovou a 31. 8. 1880 se přihlásil do evangelického sboru v Heršpicích u Vyškova, spravovaného tehdy Oskarem Opočenským. Masarykovi pochopitelně byli čestnými hosty inaugurační slavnosti nového evangelického kostela r. 1883. Roku 1899 se k téže církvi přihlásila další kulturní osobnost Kloboucka – spisovatel **Jan Herben** (1857-1936), který pocházel z velmi podobných

sociálních poměrů jako Masaryk (jeho otec byl správcem statku v Čejči) a byl blízkým Masarykovým přítelem. V jeho revui *Čas* vycházely jak články Masarykovy a Kramářovy, tak i díla Petra Bezruče a Jana Karafiáta.

Petr Peňáz

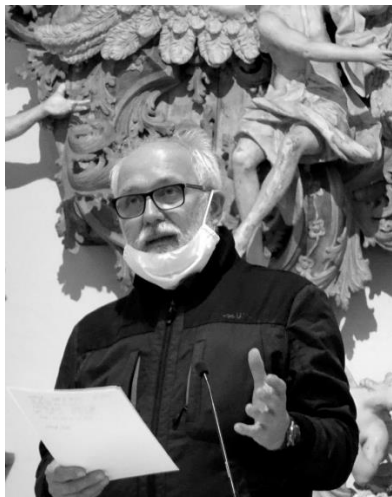

Foto: Jan Franců - freska v kostele svatého Vavřince,
Matěj Boborovský - kaple svaté Barbory.

PRÁVĚ JSEM DOČETLA

Cestování s Ladislavem Ziburou

Letní měsíce jsou předurčeny k cestování, a pokud cestovat z jakýchkoliv důvodů nemůžeme, aspoň si o cestování můžeme číst. Chci vás seznámit s cestopisy, u nichž se určitě nebudete nudit; nedoporučuje se číst je v dopravních prostředcích nebo čekárnách, protože se budete zcela jistě občas hlasitě smát.

Autorem je Ladislav Zibura, český spisovatel, cestovatel a chodec. Na Univerzitě Karlově absolvoval obor mediální studia, poté vystudoval žurnalistiku a hospodářskou politiku na Masarykově univerzitě v Brně. Jak sám uvádí, už od dětství toužil po tajemných dálavách. Po maturitě se vydal projít část Camino de Santiago, rok nato vyrazil pěšky do Říma. Následovaly další cesty poznamenané jeho chronickou nešikovností a absencí orientačního smyslu. Když na kole vyrazil k Severnímu moři, skončil u moře Baltského, na cestu do Jeruzaléma napříč Tureckem a Izraelem se vydal během muslimského postního měsíce ramadán. O této cestě napsal svou první knihu – *40 dní pěšky do Jeruzaléma*. To byla také první kniha, kterou jsem přečetla, zlákána jejím titulem. Když jsem si ji v knihovně půjčovala,

paní knihovnice mi řekla – kdo přečte jednoho Ziburu, přečte potom všechny. A je to tak.

Autor napsal tuto knihu v roce 2015, v následujících dvou letech na ni navázal tituly *Pěšky mezi buddhisty a komunisty* a *Už nikdy pěšky po Arménii a Gruzii*. V roce 2019 vydal svou zatím poslední knihu *Prázdniny v Evropě*. V roce 2020 vyšel soubor všech čtyř knih po názvem *Všechny krásy světa* v nakladatelství Bizbooks, které vydává všechny autorovy knihy.

Na svých cestách se autor řídí zásadou: Věci se dějí. Problém z nich uděláš, až když se jimi necháš naštvat. Cestuje sám, pěšky, na kole nebo stopem, a nevyhledává turisticky zajímavá místa; důležitá jsou pro něj setkání s místními lidmi. Domluví se, i když nezná jazyk, v některých zemích narazí na člověka, s nímž může mluvit anglicky, jen výjimečně. Platilo to zejména o Číně. „Jazyková bariéra pro mě už dávno nepředstavuje velký problém. Číňané jsou totiž v konverzaci velmi houževnatí a vedou ji zcela nezávisle na tom, zda jim rozumím, nebo ne. A tak jsem se rozhodl jednat stejně. Číňané mi něco vyprávějí ve své mateřštině a já se jim na oplátku svěřuji se svými pocity a zážitky. Postupem času zapomenu na to, že si vlastně nerozumíme, a cítím naplnění z pěkné konverzace.“

V Číně zažil pět policejních kontrol, dva výjezdy a jednu deportaci – pro jistotu se vybavil fotografií našeho prezidenta s čínským prezidentem, ale všechny zážitky líčí s humorem – „mnoho problémů se mi podařilo obrátit v celkem legrační záležitost“.

Knihu o putování po Arménii a Gruzii jsem četla před vypuknutím války v Náhorním Karabachu; když jsem viděla v televizi spoušť, kterou tam boje napáchaly, a Arménce na útěku z jejich domovů, bylo mi z toho smutno. Autor tuto oblast navštívil před touto válkou a byl uchvácen nádhernou krajinou a milými lidmi, s nimiž se tam setkával. Dovedu si představit, že platí to, co napsal v závěru knihy o Nepálu a Číně. „Na své bezmála tříměsíční cestě jsem se seznámil s tolika lidmi z Nepálu a Číny, že už pro mě tyto země nikdy nebudou anonymní. Když o nich uslyším důležitou zprávu, zpozorním a vzpomenu si na několik lidí, kterých by se mohla týkat.“ Během bojů v Náhorním Karabachu jistě myslel na lidi v této těžce zkoušené krajině, na to, kolik z nich už nežije nebo kolik jich ztratilo někoho blízkého, a kde najdou nový domov.

Poslední kniha *Prázdniny v Evropě* vyšla v roce 2019, ještě před omezením cestování kvůli koronaviru. „Za dobrodružstvím mě to dosud táhlo hlavně do Asie. Pro Číňany, Turky, Nepálce nebo Armény jsem na první pohled obvykle představoval nejen cizince, ale také kuriozitu. Tentokrát to bude jiné. Vydávám se na cestu po Evropě. Nejprve na sever a pak na jih. Přesnější plán nemám. Chci si užít kontinent bez víz a hraničních kontrol a poznat lidi, jejichž kulturu a jazyku rozumím.“

První zemí, kterou stopem procestoval, bylo Polsko. „Co si o Česku myslí ve světě, dobře ví každý výletník: vůbec nic. Při cestách za hranice kontinentu hned po frázi "jsem z České republiky" musíme vysvětlit, že Česko je ta země kolem Prahy. Tomu, kdo nezná Prahu ani Československo, pak záhadnou Czech Republic musíme představit jako zemi vedle Německa, případně alespoň součást Evropy. Zvídavějším cizincům pak vysvětlíme, že součástí Jugoslávie už nejsme, ani jsme nikdy nebyli, a uvedeme pár základních rozdílů mezi Českem a Čechou. Poněkud příznivější je situace jen v bývalých sovětských republikách, kde lidé dobře vědí, že Československo hned dvakrát osvobozovali, a za svou přítomnost v letech 1945 a 1968 očekávají náležitý vděk. Přesto existuje země, v níž dobře znají naši historii i současnost, milují naši hudbu a filmy, a dokonce mají rádi i nás. Tou zemí je Polsko.“ To se mu potvrdilo při četných setkáních, hlavně díky autostopu; při putování Polskem se tak setkal s nejrůznějšími lidmi.

Z Polska se vydal do Pobaltí, do Finska, za polární kruh, přes Švédsko do Kodaně. V Kodani si půjčil kolo. „Jak mi velel instinkt z Brna, stále jsem čekal, kdo z řidičů mě natlačí na krajnici nebo těsně přede mnou otevře dveře. V Kodani se ale nic podobného stát nemůže. Cyklistika tu funguje jako plnohodnotná veřejná doprava – cyklisté mají vlastní semaforey a pruhy, v nichž se jezdí ohleduplně a přitom svižně, stejně jako na německé dálnici. Sotva jsem v cyklopruhu na okamžik zastavil, abych si vyfotil vodní kanál s dřevěnými lodkami, ozvalo se něžné cinknutí zvonku. ‚Promiňte, pane, pokud chcete fotit, vystupte prosím z cyklopruhu, překážíte ostatním,‘ upozornila mě oxfordskou angličtinou dáma v bílých šatech. Projevila se tak jediná drobná neefektivita zdejšího dokonalého řádu. Aby cyklistka nevynechala žádnou zdvořilostní frázi, musela přibrzdit. My Češi přitom podobnou situaci dokážeme vyřešit v plné rychlosti. S univerzálním ‚Uhni, debile!‘ se vejdemo do deseti písmen.“

Z Dánska se vydal letadlem na jih Evropy, do Řecka a Albánie. Tam jej čekal mimo jiné zvláštní zážitek. „Měl jsem namířeno do vesnice Nivica, o které mi na Instagramu někdo napsal, že ji musím vidět, protože to je ‚zapomenutá vesnice v horách, kde vůbec nic není a zastavil se tam čas‘. Bylo mi jasné, že to není rozumné rozhodnutí. A přesně to se mi líbilo. Nerozumná rozhodnutí a zbytečné cesty občas jen tak pro radost podnikám rád. Připomínají mi totiž, že jsem svobodný člověk – nejen otrok touhy po efektivitě.

Prohlédl jsem si kamenné náměstíčko, prošel se mezi pár desítkami domů, které ve vesnici stojí, a chvíli prosebně hleděl na zavřené dveře hostince. Pak jsem mohl zasvěceně konstatovat, že v Nivici skutečně nic není. Přesněji řečeno, vesnice v horách s výhledem do monumentální rokle působila romanticky. Vůbec nic se tam ale nedělo. Cesta spojující Nivici se zbytkem světa byla krásná, nadešel čas užít si ji znovu.

U jednoho z domů jsem narazil na ženu, která do vesnice příliš nezapadala – bylo jí sotva třicet a mluvila anglicky. „Nevíte, kdy pojedete další maršrutka?“ vyptával jsem se jí. „Dneska už jela, že?“ odpověděla otázkou. „Ano, před chvílí jsem jí přijel,“ přitakal jsem. „Tak to už dneska nepojede,“ vypočítávala žena, která sem přijela navštívit příbuzné. „Zítra myslím taky ne. Pozítří by snad měla jet.“

Ztěžka jsem polkl a zkusil si představit, co asi budu dva dny dělat ve vesnici, kde se vůbec nic neděje. Pak jsem si uvědomil, že hospoda je zavřená, a ještě se mi přitížilo. „A to fakt dolů nikdo nepojede?“ snažil jsem se zvrátit svůj osud. Žena se zamyslela a pesimisticky u toho kroutila hlavou. „Leda že by jeli ti Češi, co tady včera spali,“ pronesla o chvíli později. „Češi?“ vytřeštil jsem oči. „No, je tu skupina nějakých Čechů, kteří sem včera přijeli dodávkou,“ vysvětlovala a zavedla mě k dodávce s českou SPZ, která parkovala u někoho na zahradě. „Počkej tady na ně, prý vyrazili na výlet do soutěsky,“ řekla a usadila mě k majitelům zahrady.

O dvacet minut později se skutečně na prašné cestě objevila skupina výletníků, o jejichž národnosti svědčily moderní české kroje – pestrobarevné trekingové oblečení. Příchod zachránců nemohl být načasován lépe, k dokonalosti chyběla už jen filmová hudba. „Co tu děláš? Vždyť tu vůbec nic není,“ divili se, když mě spatřili. „No právě! Bratři Češi, odvezte mě odsud do civilizace. Klidně pojedu v kufru, jen tu prosím krajana nenechávejte,“ žadonil jsem, připravený si v případě potřeby kleknout na kolena.“

Další setkání s Čechy čekalo autora v Srbsku, ve vesnici Češko Selo. „Většina stavení byla opuštěná a měla zatlučená okna. O vrata jednoho ze statků se opíral starý pán v košili a modrém svetru s rádiovkou na hlavě. „Dobrý den, krajane,“ pozdravil jsem ho. „Dobrý den, mladý muži, co vás k nám přivádí?“ odpověděl česky. Slyšet češtinu uprostřed Balkánu je malý zázrak – naši krajané si ji ale v oblasti Banátu, do níž patří i několik českých vesnic v sousedním Rumunsku, uchovávají už půl druhého století. „Pojďte, zavedu vás za svým bratrancem, ten vám všecko řekne. Nejspíš bude na hřišti s těmi Čechy, co přijeli,“ pobídl mě pan Lexa. Používal přitom krásná spisovná slova, často zdobnělá, v zastaralých tvarech jako z dob Boženy Němcové. Jen skloňování mu občas dělalo problémy – ani v něm si ale nestál o nic hůř než průměrný český youtuber.

Protože je Češko Selo dlouhé sotva půl kilometru, daleká cesta to nebyla. Na hřišti jsem se seznámil s "těmi Čechy", z nichž se vyklubali dobrovolníci z hnutí Brontosaurus. Přijeli sem na dva týdny pomáhat s opravami studní a zrovna hráli fotbal s místními, posílenými o hráče z okolních vesnic. Češko Selo je sice poslední ryze českou vesnicí v Srbsku, další dva tisíce Čechů ale žijí v okolí – zejména v nedalekém městě Bela Crkva.“

Cesta přes Rumunsko a Ukrajinu ukončila autorovo putování Evropou. „V Košicích jsem znovu zažil ten zvláštní pocit, kdy po dlouhé době rozumíte všem nápisům a lidé kolem vás konverzují povědomým jazykem. Díky tomu, že Chorvatsku jsem se na cestě vyhnul, mě nic podobného nepotkalo dva měsíce. S cedulí POPRAD jsem zaujal docela nevhodné místo na výpadovce. Auta jezdila rychle a nebylo tam dost místa na zastavení. Martinovi, který mě vysvobodil už po pár minutách, to však bylo jedno. „Stopaře neberu, ale tentokrát dělám výjimku. Byl jsem zvědavý, co jsi zač,“ říkal. „Možná jsi vycítil, že tu mám kořeny. Můj dědeček se narodil kousek od Popradu,“ žertoval jsem. „A kde?“ zajímal se Martin. „Je z takové vesničky, asi ji nebudeš znát. Tvarožná se jmenuje,“ mávl jsem rukou. Martin se na mě podíval tak překvapeně, až přestal sledovat cestu. „Veď ja som z Tvarožnej!“ zvolal. Ukázalo se, že mé příbuzné nejen zná, ale taky u nich pracoval na pile. „To je náhoda, co?“ rozplýval se a kroutil hlavou. Já jen pokrčil rameny. Po všech setkáních, která jsem na cestě Evropou zažil, už na náhody nevěřím.“

Pak už cesta končila v Brně, v autorově oblíbené hospodě. „A já si uvědomil, že stejní lidé sedí u stejného stolu ve stejné hospodě a dokonce

se baví o podobných věcech, jako když jsem odjížděl. Znovu mi nic neuteklo a znovu jsem se měl kam vrátit. Dokud to tak bude, chci se vydávat do světa. Každé dobrodružství totiž člověku pocitově prodlouží život. Nejprve si ho užije v přítomnosti a pak ještě mnohokrát ve vzpomínkách. Zážitky navíc zrají jako dobré víno. Všechno špatné se časem změní v legrační historku a všechno dobré se stane ještě

krásnějším.“

Hana Dvořáková

ŽILI MEZI NÁMI

Hana Svobodová

15. dubna 1958 – 11. května 2021

„Dnešní den nedávničko teď nastával nám a jako budoucího něco začínali jsme jej, a hle, již zmizel! Kam se poděl dne tohoto čas ten, kterýž se ukázal, byl a minul a na věky se nevrátí více? Dejž, milý Pane Bože, ať umíme počítati kratičké dny naše na světě a moudře sobě počínáme

vidouce, an tu místa k přebývání není; časové sami k termínu věčnosti ustavičně nás podávají. Čím jsem se prohřešil dnes, Pane Bože můj, uveď to, prosím, v zapomenutí věčné, ať to mně ani tobě na věky na paměť nepřichází. A když večer života mého přijde, zamlouvám sobě, Pane Bože, u tebe skrýš, v níž bych až do veselého z mrtvých vstání bezpečně odpočinouti mohl. A potom v slávu přijmeš mne."

Jan Amos Komenský

(záhlaví oznámení o úmrtí sestry Hany Svobodové)

foto Ben Skála

V sobotu 15. května se pozůstalá rodina a evangelický sbor v Nosislavi rozloučili se zesnulou sestrou Hanou Svobodovou, dřívější ředitelkou škol Evangelické akademie v Brně, dříve rovněž kurátorkou sboru v Nosislavi a členkou seniorátního výboru. Z tohoto rozloučení otiskujeme modlitbu Ivy Květonové a kázání Ondřeje Macka.

Bože,

je nám smutno, když z našeho života mizí lidi, které jsme měli rádi.

Je těžké zvyknout si na to, že už se nepotkáme, že bude vedle nás prázdné místo.

Nechceme však kvůli smutku zapomenout na všechno, co bylo.

Děkujeme ti za život Hany Svobodové. Za to, že se nějak protnul s tím naším.

Děkujeme, že jsme se s ní mohli smát, povídat si, společně přemýšlet, pracovat.

Děkujeme za její energii, se kterou se vrhala do mnoha věcí.

Za její obdarování, která nenechala ladem.

Za to, čím nás inspirovala, podpořila, co nám dala.

Děkujeme, že jsme patřili do jejího zorného úhlu, že nás znala jménem, věděla o nás,

často taky o tom, čím právě žijeme, zajímala se.

Leccos jsme jí nestihli říct, k něčemu jsme nenašli odvahu, zůstali jsme jí dlužni.

Tak tě prosíme o odpuštění.

Děkujeme za Haniny nejbližší, kteří o ni pečovali a dopřáli jí dožít doma.

Za podporu rajhradského hospicu.

Prosíme, těš je v jejich smutku, buď jim blízko.

Smrt druhého nám připomíná, že i my jednou zemřeme.

Prosíme, pomoz nám naše dny nepromarnit.

A posiluj v nás víru, že i do takových těžkých skutečností jako je smrt, můžeš ještě něco vnést ty.

Pak ani strach a bolest nemá poslední slovo, ale máš ho ty, náš milující Bůh.

Na to nám dej se spolehnout.

Matouš 25,34-40

Tehdy řekne král těm po pravici: ‚Pojďte, požehnaní mého Otce, ujměte se království, které je vám připraveno od založení světa. Neboť jsem hladověl, a dali jste mi jíst, žíznil jsem, a dali jste mi pít, byl jsem na cestách, a ujali jste se mne, byl jsem nahý, a oblékli jste mě, byl jsem nemocen, a navštívili jste mě, byl jsem ve vězení, a přišli jste za mnou.‘ Tu mu ti spravedliví odpovědí: ‚Pane, kdy jsme tě viděli hladového, a nasýtili jsme tě, nebo žíznivého, a dali jsme ti pít? Kdy jsme tě viděli jako pocestného, a ujali jsme se tě, nebo nahého, a oblékli jsme tě? Kdy jsme tě viděli nemocného nebo ve vězení, a přišli jsme za tebou?‘ Král odpoví a řekne jim: ‚Amen, pravím vám, cokoliv jste učinili jednomu z těchto mých nepatrných bratrů, mně jste učinili.‘

Lukáš 14,15-23

Když to uslyšel jeden z hostů, řekl mu: „Blaze tomu, kdo bude jíst chléb v království Božím.“ Ježíš mu řekl: „Jeden člověk chystal velikou večeři a pozval mnoho lidí. Když měla hostina začít, poslal svého služebníka, aby řekl pozvaným: ‚Pojďte, vše už je připraveno.‘ A začali se jeden jako druhý

vymlouvat. První mu řekl: ‚Koupil jsem pole a musím se na ně jít podívat. Prosím tě, přijmi mou omluvu.‘ Druhý řekl: ‚Koupil jsem pět párů volů a jdu je vyzkoušet. Prosím tě, přijmi mou omluvu!‘ Další řekl: ‚Oženil jsem se, a proto nemohu přijít.‘ Služebník se vrátil a oznámil to svému pánu. Tu se pán domu rozhněval a řekl svému služebníku: ‚Vyjdi rychle na náměstí a do ulic města a přiveď sem chudé, zmrzačené, slepé a chromé.‘ A služebník řekl: ‚Pane, stalo se, jak jsi rozkázal, a ještě je místo.‘ Pán mu řekl: ‚Vyjdi za lidmi na cesty a k ohradám a přinuť je, ať přijdou, aby se můj dům naplnil.

Kázání:

Rád bych vám nabídl tři myšlenky.

1) Myslím, že Hana slyšela mraky kázání na Ježíšovo podobenství o posledním soudu, protože každý farář, kterého pozvali na nějaké zahajovací nebo závěrečné bohoslužby pro Evangelickou akademii, jej někdy zkusil použít. Ono je takové vlastně srozumitelné a ve svém dosahu relativně civilní.

Ježíš se v něm pokouší říci, že smysl života není v kecech, ale v tom se kolem sebe pořádně rozhlédnout, a pak udělat, co udělat mohu, pro toho, kdo potřebuje pomoci; pro toho, kdo mě o pomoc žádá. A že ta pomoc není ve změně běhu nebo systému světa, ale v těch často nejobyčejnějších věcech. Respektive, že svět měním tím, že někomu prakticky pomohu nebo s ním pobudu. A že jedna z cest, jak se nějak potkat s Bohem, je vnímat ho v lidech kolem nás, vidět ho v jejich očích, v jejich potřebách.

Když šla do důchodu, tak své nástupkyni přála, aby měla kolem sebe vždycky dost lidí, kteří jsou ochotni vzít do ruky špinavý hadr.

Hana uměla promluvit chytře, k věci, narovinu bez omáček a postranních taktických klíčků, z toho, co řekla, bylo vidět, slyšet, že má odžito, ale zároveň byla z těch, kdo chtějí, aby se hlavně dělalo a ne žvanilo.

Vyprávěla mi, že oproti všem různým útěšným frázím, kterými ji občas někdo počastoval, ji vlastně dojala nabídka prodavačky klobouků, která z půl věty pochopila, že Hana nemá moc dlouhou perspektivu, a řekla jí něco v tom smyslu: tak kdykoli přijďte a můžete si tady celé dopoledne nebo odpoledne zkoušet klobouky jen tak pro radost.

V hospicu, kde byla pár týdnů, si lépe než s psychologem popovídala s uklízečkou bez škol o chození po horách.

Možná že i takovými způsoby vstupuje do našich životů Bůh.

Hana měla spoustu různých funkcí a angažmá, ale také věděla, kdy si je potřeba stoupnout v Husově domě ke dřezu a umýt nádobí po nějaké

trachtaci. A že dávat studentům s všelijakými průšvihy šanci je náročná a dlouhodobá práce.

Udělat něco pro druhého, bych řekl, přišlo Haně normální a asi neměla tendenci ani potřebu to rozebírat, moc zdůvodňovat nebo zduchovňovat a pomohla tak spoustě lidem. Jsem si jist, že skrze ni určitě leckdo zahlédl něco o Bohu, případně o křesťanství.

2) Na oznámení si Hana vybrala modlitbu Jana Amose Komenského z Praxis pietatis, inspirovanou mimo jiné veršem z žalmu: Nauč nás počítat naše dny, ať získáme moudrost srdce. (Ž 90,12)

Ta modlitba je dost o racionálním křesťanském nakládání s časem. Hana si uměla udělat radost, jet na dovolenou, ale také nechtěla ztrácet čas, plýtvat jím na hlouposti.

Skoro čtrnáct přidaných let od prvního ataku rakoviny ji tomu naučilo.

Rozdala všechno, co měla (Babišovi ani korunu), z posledních sil vytrídila věci. Chtěla si užít každý den s vnoučaty. Nepotřebovala se a nechtěla vracet k minulosti, trápit se tím, co člověk už nemůže změnit, nebo to nemá v rukách. Dny brala jako možnost, příležitost a dar. Ráno i večer Pánu Bohu poděkovat a poprosit ho.

Často si připomínám věty Odette Prévost (1932-1995, francouzské jeptišky zavražděné v Alžíru), ve kterých je to vyjádřeno podobně pregnantně jako u Komenského: „Žij dnes, dnešek ti Bůh dává, dnešek je tvůj. Žij ho v Bohu. Zítřek ti nepatří, náleží Bohu. Zítřkem se netrap, nevkládej do něj své dnešní starosti. Zítřek patří Bohu, vrať mu ho (ještě) zpátky. Přítomný okamžik je křehký můstek. Když ho zatížíš včerejšími smutky nebo starostmi o zítřek, tak spadne, a ty ztratíš půdu pod nohama. Minulost? Bůh (ti) ji odpouští. Budoucnost? Je darem božím. Žij dnes, a žij ve spojení s Ním, s Bohem.“

3) Jako farář bych teď měl či mohl mluvit o tom, že díky Ježíšovi a Velikonocům víme, že smrt není konečná, ale hranice. A že to, co je za horizontem toho pro nás známého, moc do detailů nerozebírá ani Bible.

Hana by to však zdvořile smetla a řekla, že ona tam bude sedět v kavárně, kterou si slibovali s její souchýní s paní Šlesingrovou, až jim skončí hlídání, a nedošlo na ni, a s dědečkem Dobrovolným, který byl na sladké... a s dalšími. A k tomu by dodala: A nikoho z vás tam nechci dlouho vidět. Nebo že z okna nebeské kavárny občas nahlédne dolů, jestli Vladimír poctivě seká traktůrkem, který si přála před měsícem k narozeninám, a nemá na zahradě přerostlou travu.

Je to moc hezký obraz. Hana dobře věděla, že to je obraz, ale odrážel to, oč se opírala.

Ježíš o tom mluvil jako o hostině, o svatbě, na které je místo pro každého, kdo o to stojí. Žádné podmínky, výkony, u dveří zůstávají zbraně, předsudky, ambice, zásluhy, role i hříchy. Bůh je uprostřed a nabízí chleba a víno.

Život skutečně proměňuje jedna jediná skutečnost – rozprostřená od Vánoc přes Velikonoce po Letnice. Je tu Někdo, kdo nás má rád takové, jací jsme, se všemi našimi zákrutami. Pokud se nám někdy toto podaří zažít, pochopit, rozvinout, tak to proměňuje opravdu každý den a prostupuje to tím, jak žijeme... jak jsme schopni přijímat dary i dávat. Eva říkala, že tohle nepodmíněné přijetí od maminky dostávali.

A věřím, že Hana tohle ničím nepodmíněné přijetí teď už s Pánem Bohem zakouší.

CESTUJEME

Cestování v době koronaviru III - Praha

Týden v červnu 2020, kdy jsme měli být v rumunských horách, jsme strávili v Praze u mého syna. Byl to zajímavý zážitek města bez davů zahraničních turistů. Například atraktivní Zlatou uličku na Pražském hradě jsme si ráno prohlíželi sami. Ne všechny památky však byly otevřené, zato často se na prohlídce sešlo jen několik návštěvníků. V Obecním domě u Prašné brány nás pokladní přemluvila k prohlídce sálů, stálo to za to. Také hospody bez zahraničních turistů dávaly jídlo za normální cenu, vyzkoušeli jsme oběd v restauraci v Jindřišské věži. Manželka Darja pomocí svého mobilu objevila řadu zajímavých míst. Zmíním některá méně známá, která nás zaujaly. Třeba vás inspirují, kam se v Praze podívat, přidám i typy, které ocení děti i mládež.

Ve Vrchlického sadech před halou hlavního (kdysi Wilsonova) nádraží stojí socha amerického prezidenta Woodrowa Wilsona, který významně podpořil vznik Československa. Původní pomník – dar Američanů českého a slovenského původu – byl odhalen 4. 7. 1928 na místě dnešní odbavovací

haly. Autorem sochy byl Albín Polášek. Po vyhlášení války USA 1941 německá okupační správa nařídila sochu strhnout a zničit. V roce 2008 se společnost Američtí přátelé České republiky rozhodla zhotovit repliku sochy; zachovaly se totiž fotografie, plány i původní hlava. V soutěži 13 jednotlivců i týmů byla vybrána trojice Václav Frýdecký, Michal Blažek a Daniel Talavera. Pikantní je spor dvou soutěžících o odlitek původní hlavy se soudní dohrou. Pomník s 3,5 metry vysokou bronzovou sochou (uvnitř jsou dobové dokumenty) byl odhalen v roce 2011.

V blízké Jeruzalémské ulici nás okouzila Jeruzalémská synagoga. Byla postavena v roce 1906 jako náhrada tří synagog zbouraných při asanaci židovského ghetta. Podle návrhu architekta Wilhelma Stiassny (autor brněnské vily) byla postavena v maurském stylu. Za války sloužila jako skladiště zabaveného židovského majetku, bohoslužby se v ní konají dodnes. Při nedávné rekonstrukci byla objevena a obnovena původní bohatá barevná výzdoba ve stylu vídeňské secese. Panely na ženské galerii dokumentují historii židovských památek v českých zemích a jejich rekonstrukce po roce 1989.

V Jindřišské ulici č. 14 nahlédněte do budovy pošty, zastřešená malovaná hala stojí za návštěvu. Také pěší zóna Václavského náměstí a ulice Na Příkopě se blýská opravenými fasádami historických paláců i moderních domů.

Po letech oprav jsme zavítali do budovy Národního muzea. K prohlídce je otevřena jen expozice mineralogie s krásnými nerosty. Schodiště a pantheon – galerie osobností české vědy, umění a historie však stojí za návštěvu. Letos jsme do Národního muzea zavítali na působivou výstavu našich egyptologů Sluneční králové, časové vstupenky na internetu nutno

zakoupit předem. Za návštěvu stojí jistě i další expozice Národního muzea: Muzeum B. Smetany, A. Dvořáka, Náprstkovo muzeum, České muzeum hudby na Malé Straně.

Do prostoru Staroměstského náměstí ohraničeného věžemi Týnského chrámu, Husova pomníku a věží Staroměstské radnice se po sto letech vrátil Mariánský sloup, jizva po válkou zničené části radnice však zůstává. Přes náměstí Franze Kafky jsme šli do Kaprovy ulice, v čísle 10 jsme navštívili Památník Jaroslava Ježka: jeho modrý pokoj s klavírem, psacím stolem i knihovnou.

Po roce nás v parku Alšova nábřeží překvapila zapůjčená socha jednorožce od Salvadora Dalí – poutač výstavy v Opletalově ulici. Naším cílem byla působivá výstava české malířky Toyen ve Valdštejnské jízdárně u stanice metra Malostranská, časové vstupenky nutno zakoupit předem. Prošli jsme Valdštejnskou zahradou, sledovali jsme bílého páva s korunkou, roztáhl nám svůj parádní ocas. Na Pětikostelním náměstí řečnický pult připomíná Miladu Horákovou. Barokní perlu, úžasný chrám sv. Mikuláše na Malé Straně, teď už se vstupným, není nutno připomínat. Náhodou jsme se dostali do kouzelné barokní terasovité Vrtbovské zahrady se sochami a nádherným výhledem na Hrad i Malou Stranu, právě v ní probíhala vernisáž dvou výstav.

Z Karlova mostu bez spousty prodavačů cetek scházíme na ostrov Kampa. V areálu Sovových mlýnů Meda Mládková vybudovala Muzeum

Kampa. Stálá expozice nabízí kolekci obrazů Františka Kupky (1871-1957) a Otto Gutfreunda (1889-1927). Na nádvoří právě nacvičovali divadelní představení. Jsou zde i tři překvapivě velká batolata Davida Černého lezoucí po žižkovském vysílači.

Centrem parku je Werichova vila. V přízemí ji živí kavárna, v patře je vtipná expozice Jana Wericha a Osvobozeného divadla, s jeho osobnostmi se můžete vyfotografovat. Suterénu vládne hliněný Golem. Kolem Hummelova domu Jiřího Trnky přejdeme mostek přes Čertovku a jsme na Velkopřevorském náměstí před zdí Johna Lennona, kde se od 60. let objevují nejen verše, hlavně milostné, ale i protestní nápisy a hesla, které StB opakovaně zamalovala. V protějším paláci žila spisovatelka Jindřiška Smetanová.

Pod malostranským koncem Karlova mostu mne velmi zaujalo Muzeum Karla Zemana. Uvidíte, jak se tvořily filmy Cesta do Pravěku, Vynález zkázy, Baron Prášil, některé rekvizity, například létající stroj, potápěcí skafandr a další, které mohou děti přímo vyzkoušet. Další místa, která děti ocení, vedle Zoologické zahrady v Troji je Národní technické muzeum s halou plnou lokomotiv, aut a dalších dopravních prostředků, sousedního Národního zemědělského muzea. Méně známé je však Království železnic u Anděla. Největší modelové kolejiště v ČR s jezdícími vláčky v miniaturách krajů ČR i města Prahy má střídavé denní a noční osvětlení. Je zde i řada dřevěných i kovových stavebnic.

Na Smíchově pod plzeňskou výpadovkou nás zaujal Malostranský hřbitov, který vznikl při morové epidemii v roce 1680. Od roku 1787 sloužil pro celý levý břeh Vltavy. V roce 1884 tuto funkci převzal hřbitov na Malvazinkách (kde je pochován Karel Gott) a hřbitov začal chátrat. Velkou jeho část zabrala plzeňská výpadovka. Přes mnohé plány hřbitov chátral dál. Úsilím Spolku Malostranský hřbitov se ho podařilo zachránit: v roce 2016 prošlo pietní místo rozsáhlou revitalizací, obnovena byla okolní zeď, zeleň, cesty i náhrobky. Pořádají se zde komentované prohlídky, májové slavnosti a další kulturní akce.

Vraťme se na Letnou. Restaurace Expo 58 stála jako Československý pavilon na Světové výstavě Expo 58 v Bruselu. Získala nejvyšší ocenění, Zlatou hvězdu. Za originálním návrhem a technicky kvalitním provedením stáli architekti František Cubr, Josef Hrubý a Zdeněk Pokorný. Demontovatelná stavba byla po výstavě přesunuta do Letenských sadů. Restaurace v objektu fungovala až do roku 1990. Po letech chátrání byla stavba obnovena a dnes je z ní sídlo jedné reklamní agentury. Při cestě od ní po okraji Letenské pláně s krásnými výhledy na Prahu narazíte na rozlehlou betonovou terasu, ke které vede od Vltavy dvouramenné

schodiště. Při pohledu z Pařížské ulice se nabízí otázka: „Co tam bude?“ Dnes tam stojí kyvadlo, obří metronom, pohyblivé dílo sochaře Vratislava Karla Nováka nazvané „Stroj času“.

Podle plánu z roku 1912 měl na místě vzniknout pomník zakladatelů Sokola Jindřicha Fügnera a Miroslava Tyrše, práce ale ani nezačaly. Neuskutečnila se ani idea pomníku T. G. Masaryka. Po válce byl na místě postaven fotbalový stadion Slavie, po dostavění byl však zbořen kvůli Stalinovu pomníku. Jeho stavba byla zahájena v roce 1949. Mezi množstvím nejpodivnějších nápadů zvítězil návrh sochaře Otakara Švece. Podstavec a okolí pomníku řešili architekti Jiří Štursa a jeho manželka Vlasta Štursová. Pomník byl ztvárněn jako řada za sebou vysokých stojících postav v čele s Josifem Stalinem, za nímž stály postavy pracujících. Po Stalinově levé ruce to byli zástupci sovětského lidu (dělník, vědec, kolchoznice a rudoarmějec) a po jeho pravé ruce pak zástupci lidu československého (dělník, rolnice, novátor a vojín). Stavba sousoší z žulových kvádrů na železobetonové konstrukci 15 m vysoké a 22 m dlouhé byla zahájena v roce 1952 a pod heslem „Svému osvoboditeli – československý lid“ odhalena 1. května 1955, tj. po smrti Stalina. Lid sochu nazýval „fronta na maso“ a Stalin se usmívá, protože stojí první. Autor Otakar Švec však ještě před odhalením pomníku spáchal sebevraždu. Po Chruščovově kritice Stalinova kultu osobnosti komunisté zlikvidovali pomník odstřelem 6. 11. 1962.

Soutěž na výstavbu na tomto místě Pomníku osvobození Československa Sovětskou armádou z roku 1978 ani idea nové dominanty z roku 1988 se nerealizovaly. V rozlehlých podzemních prostorách pomníku se konaly různé akce, na podzim 2018 to byla výstava Paměť národa, kterou navštívilo přes 20 tisíc lidí. Kvůli nebezpečí zřícení jsou vnitřní prostory pomníku uzavřeny.

Zajeli jsme se podívat i na areál Terasy Barrandov, který vybudoval Václav Maria Havel v roce 1929. Funkcionalistická vyhlídková restaurace, Trilobit bar, plavecký bazén a rozlehlé parky byly oblíbeným výletním cílem Pražanů. Po válce byl areál znárodněn a chátral, bazén byl v provozu až do roku 1966. Komplex v roce 1992 v restituci získali bratři Ivan a Václav Havlovi, kteří se ho postupně zbavili. Konečně v roce 2016 začaly přípravy na rekonstrukci areálu, který je v havarijním stavu. Snad staveniště časem získá svou bývalou krásu.

Jeden den jsme zajeli do Štěchovic a prošli naučnou stezku Svatojánské proudy. Byla to první turistická stezka vyznačená v roce 1889 právě založeným Klubem českých turistů nad Svatojánskými proudy. Proudý (vzpomínal na ně i můj strýc, který je na kánoí ještě sjel) zmizely v roce 1944 na dně Štěchovické přehrady. Stezka vede ve skalnatém úbočí vysoko nad vodní hladinou v úzkém romantickém údolí. Prochází trampskou osadou Ztracená naděje, která vznikla podle osadní kroniky v roce 1919. Osada

udávala tón českému trampingu. Svých šedesát let zde prožil tramský textař a skladatel Jarka Mottl. Po zatopení proudů se sruby s totemem musely přestěhovat do svahu nad studenou (před dříve teplejší) vodu.

Na závěr našeho pobytu v Praze 2020 jsme využili možnost zakoupit na internetu vstupenky na prohlídku hradu Karlštejn, také bez zahraničních výprav. Během toho týdne i letošních dvou víkendů jsme opět poznali spoustu zajímavých míst Prahy a jejího okolí, mnoho dalších na nás i na vás ještě čeká. Podle svých svých zážitků a wikipedie sepsal

Jan Franců (text i foto)

1. Výhled z Vrtbovské zahrady
2. Jeruzalémská synagoga
3. Národní muzeum
4. Werichova vila
5. Muzeum Karla Zemana

DÍKY A PROSBY

Bože, náš nebeský Otče, věříme, že nezapomínáš na své stvoření.

Prosíme, zbavuj naše srdce neklidu a přijď mezi nás silou svého ducha.

Prosíme, osvoboď nás od starostí a strachu, od pochyb, nedůvěry a smutku.

Prosíme, dej nám zaslechnout dobrá slova tvého evangelia, která prosvětlí náš život a posílí naši víru.

Pane, přimlouváme se za všechny, kterým ubývají síly, prosíme buď jim oporou. Myslíme na lidi bez domova, prosíme za rodiny a vzájemnou lásku v nich, za to, aby měl každý v životě své místo.

Prosíme za pokoj mezi národy.

Pane, prosíme dej, ať jsme si navzájem oporou a povzbuzením.

Otče náš ...

Amen.

Přímlovná modlitba, který zazněla na bohoslužbách ve sboru Brno-Husovice

ZE STARŠOVSTVA

Brno I

Staršovstvo se v Brně I sešlo 14. června. Jednali jsme o možnostech společného setkávání v současné době, kdy se zmírnila pandemie a s ní související opatření. Středeční kavárnička už byla obnovena. Vzali jsme na vědomí dopis Ivy Květonové a Ondřeje Macka, v němž představili své představy o začínající spolupráci se staršovstvem a o službě ve sboru Brno I. V neděli 4. července poslouží bohoslužbami bratr Petr Loukota z našeho sboru, absolvent kurzu vzdělávání pro laiky a kandidát na službu výpomocného kazatele. Na neděli 15. srpna svolává staršovstvo výroční sborové shromáždění, které muselo být na jaře odloženo, a je třeba, aby nyní potvrdilo revizní zprávu o hospodaření sboru. Jednali jsme o nákupu nových evangelických zpěvníků, staršovstvo bylo informováno o chystaných křtech a služebnostech a zvažovali jsme potřebné stavební a technické úpravy a opravy v našich prostorách.

Jana Hofmanová

Brno II

Staršovstvo schválilo pronájem Losova sálu pěveckému souboru Lumír pro jeho zkoušky a mezinárodní skupině křesťanů ke konání nedělních odpoledních bohoslužeb. Schválilo také sborovou objednávku nových evangelických zpěvníků. Na své červnové schůzi dále souhlasilo s omezením úředních hodin sborové kanceláře na středeční dopoledne a čas v neděli po bohoslužbách. Presbyteři jednotlivě odpověděli na otázky sestry farářky Jacobea v souvislosti s vyhodnocením vzájemné spolupráce staršovstva s farářkou. Staršovstvo seznámilo faráře s výsledky jednání mimořádné porady staršovstva o personálních záležitostech sboru. Věnovalo se organizační přípravě výročního sborového shromáždění (27. 6.). Stanovilo termín konání sbírky pro brněnskou Diakonii (18. 7.) a souhlasilo s ohlášením možnosti individuálně přispět na časopis Kostnické Jiskry.

Martin Horák

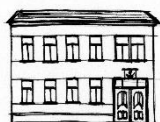
EVANGELICKÁ CÍRKEV V BRNĚ

Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Brně I
Betlémský kostel a kostel J. A. Komenského (Červený kostel)
Opletalova 6, 602 00 Brno, tel: 542 211 453
email: ccebrno1@atlas.cz, <http://www.cervenykostel.cz>
kazatelé: Jiří Gruber a Jana Hofmanová, faráři
seniorátní kazatelé: Iva Květonová, Jiří Šimsa a Jaroslav Vítek
kurátor: Václav Matoulek, past. pracovnice: Marie Matoulková

Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Brně II
Blahoslavův dům, Lidická 79, 602 00 Brno, tel: 541 212 469
email: brno-ii@evangnet.cz, <http://brno-ii.evangelnet.cz>
kazatelé: Martin Horák a Alexandra Jacobea, faráři
kurátor: Jaroslav Kučera, past. pracovnice: Anna Marie Fikejsová

Farní sbor ČCE v Brně-Husovicích
Netušilova 26, 614 00 Brno, tel: 545 212 420
email: husovice@evangnet.cz, <http://www.ccehusovice.cz>
kazatel: Štěpán Hájek, farář
kurátor: Vladimír Zikmund

Farní sbor ČCE v Brně-Židenicích
Kostel Jílkova 74, fara Konečného 6, tel: 732 819 626
email: zidenice@evangnet.cz, <http://zidenice.evangelnet.cz>
kazatelka: Radmila Včelná, farářka
kurátor: Miroslav Maňák

Diakonie ČCE - středisko v Brně
Hrnčířská 27, 602 00 Brno, tel: 549 242 279, 541 248 401
email: brno@diakoniecce.cz <http://brno.diakonie.cz>
ředitel: Lenka Svobodová

**Evangelická akademie,
Vyšší odborná škola sociálně právní**
Opletalova 6, tel: 542 221 741, email: vos@eabrno.cz
Střední zdravotní škola Evangelické akademie
Šimáčkova 1, 542 213 593, email: cszs@eabrno.cz,
<http://www.eabrno.cz>
ředitelka: Renata Michálková
kaplanka: Marta Židková

Filipka: Škola příběhem - církevní základní škola
Filipinského 1, 615 00 Brno-Židenice, tel: 724 955 544
email: skolafilipka@gmail.com
<https://skolafilipka.cz>
ředitelka: Ruth Konvalinková

Setkávání - brněnský evangelický měsíčník. Verze pro elektronickou distribuci. Ročník 2021 (XXIII). Vydávají sbory Českobratrské církve evangelické Brno I a Brno II. Odpovědní redaktoři: Jiří Gruber, Martin Horák. Obálka Iva Tůmová. Registrováno pod číslem MK ČR E12109. Doporučená cena jednotlivého čísla 20 Kč. Roční předplatné 200 Kč. Redakce: 602 00 Brno, Opletalova 6. Vychází 10x ročně.